

**Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының "Екінші деңгейдегі банктердің және "Қазақстан Даму Банкі" акционерлік қоғамының бухгалтерлік есепті жүргізуі жөніндегі нұсқаулықты бекіту туралы" 2007 жылғы 24 желтоқсандағы N 152 қаулысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы**

*Күшін жойған*

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2009 жылғы 24 тамыздағы N 80 Қаулысы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2009 жылғы 25 қыркүйекте Нормативтік құқықтық кесімдерді мемлекеттік тіркеудің тізіліміне N 5802 болып енгізілді. Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2020 жылғы 21 қыркүйектегі № 109 қаулысымен

**Ескерту. Қаулының күші жойылды – ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 21.09.2020 № 109 (16.12.2020 бастап қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.**

Екінші деңгейдегі банктер және "Қазақстан Даму Банкі" акционерлік қоғамы жүргізетін операциялардың бухгалтерлік есебін жетілдіру мақсатында Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Басқармасы **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

1. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының "Екінші деңгейдегі банктердің және "Қазақстан Даму Банкі" акционерлік қоғамының бухгалтерлік есепті жүргізуі жөніндегі нұсқаулықты бекіту туралы" 2007 жылғы 24 желтоқсандағы N 152 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде N 5109 тіркелген) мынадай өзгерістер мен толықтырулар енгізілсін:

көрсетілген қаулымен бекітілген Екінші деңгейдегі банктердің және "Қазақстан Даму Банкі" акционерлік қоғамының бухгалтерлік есепті жүргізуі жөніндегі нұсқаулықта:

бүкіл мәтін бойынша:

тараулар параграфтардың тақырыптарының нөмірлері алдында "§" деген белгімен толықтырылсын;

"2209 "Жеке тұлғалардың карт-шоттары" деген жолдар алынып тасталсын;

"2221 "Заңды тұлғалардың карт-шоттары" деген жолдар алынып тасталсын;

2-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"2. Осы Нұсқаулықта 1994 жылғы 27 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде (Жалпы бөлім), 1999 жылғы 1 шілдедегі Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде (Ерекше бөлім), "Қазақстан Республикасындағы вексель айналысы туралы" 1997 жылғы 28

сәуірдегі Қазақстан Республикасының Заңында және Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Басқармасының Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде N 1015 тіркелген "Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінің вексельдер есебін жүргізу ережесін бекіту жөнінде" 1999 жылғы 15 қарашадағы N 396 және Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде N 1016 тіркелген "Екінші деңгейдегі банктердің аударым және жай вексельдермен операциялар жүргізу ережесін бекіту жөнінде" 1999 жылғы 15 қарашадағы N 397 қаулыларында көзделген ұғымдар, сондай-ақ мынадай ұғымдар пайдаланылады:

1) дисконт (жеңілдік) – қаржы активінің/міндеттемесінің бастапқы құны (есептелген сыйақыны қоспағанда) және инвестор (сатып алушы) үшін болашақ кезеңдердің кірістерін/шығыстарын құрайтын өтеу сомасы арасында туындайтын теріс айырма сомасы;

2) кредиттік дериватив – активті жеке сатуды қолдамай, актив бойынша кредиттік тәуекелді бір тараптан (бенефициардан) басқа тарапқа (гарантқа) ауыстыруға мүмкіндік беретін қаржы құралы;

3) кредиттік-дефолт свопы – екіжақты қаржы құралы, мұнда бірінші тарап (кредиттік-дефолт свопы мәмілесі бойынша сатып алушы) кезеңдік төлемдерді басқа тарапқа (кредиттік-дефолт свопы мәмілесі бойынша сатушыға) кредиттік жағдайдың басталуына негізделген төлемге айырбас ретінде жүргізеді;

4) сыйлықақы – қаржы активінің/міндеттемесінің бастапқы құны (есептелген сыйақыны қоспағанда) және инвестор (сатып алушы) үшін болашақ кезеңдердің шығыстарын/кірістерін құрайтын өтеу сомасы арасында туындайтын оң айырма сомасы;

5) сыйлықақы немесе дисконт (жеңілдік) амортизациясы – бұл есепте тұрған сыйлықақының немесе дисконттың (жеңілдіктің) сомасын банктің кірісіне немесе шығысына біртіндеп жатқызу.";

7-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"7. Шетел валютасындағы активтерді қайта бағалау кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) оң бағамдық айырма сомасына:

Дт 1051 "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі корреспонденттік шот"

1052 "Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар"

1201 "Әділ құны бойынша пайда немесе зиян арқылы есептелетін бағалы қағаздар"

1452 "Сатуға арналған қолда бар бағалы қағаздар"

1481 "Өтелгенге дейін ұсталатын бағалы қағаздар"

2010 "Корреспонденттік шоттар"

Кт 2858 "Шетел валютасы бойынша ұзақ валюталық позиция",

сонымен бір мезгілде:

Дт 1859 "Шетел валютасының теңгемен көрсетілген қарсы құны (валюталық ұзақ позицияның)"

Кт 4703 "Шетел валютасын қайта бағалаудан іске асырылмаған кіріс",

сондай-ақ сату үшін қолда бар борыштық бағалы қағаздар бойынша, әділ құнды түзету бойынша оң бағамдық айырма сомасына:

Дт 1456 "Сату үшін қолда бар бағалы қағаздардың әділ құнын оң түзету шоты"

1457 "Сату үшін қолда бар бағалы қағаздардың әділ құнын теріс түзету шоты"

Кт 3561 "Сату үшін қолда бар қаржы активтерінің құнын қайта бағалау резервтері";

2) теріс бағамдық айырма сомасына:

Дт 1858 "Шетел валютасы бойынша валюталық қысқа позиция"

Кт 1051 "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі корреспонденттік шот"

1052 "Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар"

1201 "Әділ құны бойынша пайда немесе зиян арқылы есептелетін бағалы қағаздар"

1452 "Сатуға арналған қолда бар бағалы қағаздар"

1481 "Өтелгенге дейін ұсталатын бағалы қағаздар"

2010 "Корреспонденттік шоттар",

сонымен бір мезгілде:

Дт 5703 "Шетел валютасын қайта бағалаудан іске асырылмаған шығыс"

Кт 2859 "Шетел валютасының теңгемен қарсы құны (қысқа валюталық позиция)",

сондай-ақ сату үшін қолда бар борыштық бағалы қағаздар бойынша, әділ құнды түзету бойынша теріс бағамдық айырма сомасына:

Дт 3561 "Сату үшін қолда бар қаржы активтерінің құнын қайта бағалау резервтері"

Кт 1456 "Сату үшін қолда бар бағалы қағаздардың әділ құнын оң түзету шоты"

1457 "Сату үшін қолда бар бағалы қағаздардың әділ құнын теріс түзету шоты".

Шетел валютасындағы міндеттемелерді қайта бағалаған кезде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) оң бағамдық айырма сомасына:

Дт 1859 "Шетел валютасының теңгемен көрсетілген қарсы құны (валюталық ұзақ позицияның)"

Кт 4703 "Шетел валютасын қайта бағалаудан іске асырылмаған кіріс";

2) теріс бағамдық айырма сомасына:

Дт 5703 "Шетел валютасын қайта бағалаудан іске асырылмаған шығыс"

Кт 2859 "Шетел валютасының теңгемен қарсы құны (қысқа валюталық позиция)".";

10-тармақтың 2) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

"2) теңгедегі міндеттемелер сомасына, сондай-ақ сатып алу бағамының есепке алу бағамынан айырмашылығы болған жағдайда туындайтын айырма сомасына:

Дт 1859 "Шетел валютасының теңгедегі қарсы құны (ұзақ валюта позициясының)"

5894 "Спот операциялары бойынша шығыстар"

Кт 2894 "Спот операциялары бойынша міндеттемелер"

4894 "Спот операциялары бойынша кірістер".";

11-тармақ алынып тасталсын;

13-тармақтың 1) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

"1) теңгедегі талаптар сомасына, сондай-ақ сату бағамының есепке алу бағамынан айырмашылығы болған жағдайда туындайтын айырма сомасына:

Дт 1894 "Спот операциялары бойынша талаптар"

5894 "Спот операциялары бойынша шығыстар"

Кт 2859 "Шетел валютасының теңгедегі қарсы құны (қысқа валюта позициясының)"

4894 "Спот операциялары бойынша кірістер";";

14-тармақ алынып тасталсын;

17-тармақта:

"Дт 1859 "Шетел валютасының теңгемен көрсетілген қарсы құны (валюталық ұзақ позиция)" деген жолдан кейін мынадай мазмұндағы жолмен толықтырылсын:

"2859 "Шетел валютасының теңгедегі қарсы құны (қысқа валюта позициясының)";

"Кт 2859 "Шетел валютасының теңгемен қарсы құны (қысқа валюталық позиция)"." деген жол мынадай мазмұндағы жолмен ауыстырылсын:

"Кт 1859 "Шетел валютасының теңгедегі қарсы құны (ұзақ валюта позициясының)"

2859 "Шетел валютасының теңгедегі қарсы құны (қысқа валюта позициясының)".";

19-тармақтың 1) және 2) тармақшаларында:

"Кт 2020 "Басқа банктердің талап ету бойынша салымдары" деген жол мынадай мазмұндағы жолдармен ауыстырылсын:

Дт 2021 "Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің талап ету бойынша салымдары"

2022 "Шетелдік орталық банктердің талап ету бойынша салымдары"

Кт 2023 "Басқа банктердің талап ету бойынша салымдары";

"2120 "Мерзімді салымдар" деген жол мынадай мазмұндағы жолдармен ауыстырылсын:

"2121 "Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің мерзімді салымдары"

2122 "Шетелдік орталық банктердің мерзімді салымдары"

2123 "Басқа банктердің мерзімді салымдары (бір айға дейінгі)"

2124 "Басқа банктердің қысқа мерзімді салымдары (бір жылға дейінгі)"

2125 "Басқа банктерден бір түнге тартылған салымдар"

2127 "Басқа банктердің ұзақ мерзімді салымдары"

2130 "Басқа банктердің міндеттемелерін қамтамасыз ету болып табылатын салым";

20-тармақтың 1) және 2) тармақшаларында "5120 "Басқа банктердің салымдары бойынша сыйақы төлеуге байланысты шығыстар" деген жол мынадай мазмұндағы жолдармен ауыстырылсын:

"Дт 5121 "Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің талап ету бойынша салымдар бойынша сыйақы төлеуге байланысты шығыстар"

5122 "Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің мерзімді салымдары бойынша сыйақы төлеуге байланысты шығыстар"

5123 "Шетелдік орталық банктердің талап ету бойынша салымдар бойынша сыйақы төлеуге байланысты шығыстар"

5124 "Шетелдік орталық банктердің мерзімді салымдар бойынша сыйақы төлеуге байланысты шығыстар"

5125 "Басқа банктердің талап ету бойынша салымдар бойынша сыйақы төлеуге байланысты шығыстар"

5126 "Басқа банктердің қысқа мерзімді салымдары (бір айға дейінгі) бойынша сыйақы төлеуге байланысты шығыстар"

5127 "Басқа банктердің қысқа мерзімді салымдары (бір жылға дейінгі) бойынша сыйақы төлеуге байланысты шығыстар"

5128 "Басқа банктердің ұзақ мерзімді салымдары бойынша сыйақы төлеуге байланысты шығыстар"

5130 "Басқа банктердің міндеттемелерін қамтамасыз ету болып табылатын салым бойынша сыйақы төлеуге байланысты шығыстар"

5133 "Басқа банктердің шартты салымдары бойынша сыйақы төлеуге байланысты шығыстар";

21-тармақта:

"Кт 2020 "Басқа банктердің талап ету бойынша салымдары" деген жол мынадай мазмұндағы жолдармен ауыстырылсын:

"Кт 2021 "Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің талап ету бойынша салымдары"

2022 "Шетелдік орталық банктердің талап ету бойынша салымдары"

2023 "Басқа банктердің талап ету бойынша салымдары";

"2120 "Мерзімді салымдар" деген жол мынадай мазмұндағы жолдармен ауыстырылсын:

" 2121 "Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің мерзімді салымдары"

2122 "Шетелдік орталық банктердің мерзімді салымдары"

2123 "Басқа банктердің қысқа мерзімді салымдары (бір айға дейінгі)"

2124 "Басқа банктердің қысқа мерзімді салымдары (бір жылға дейінгі)"

2125 "Басқа банктерден бір түнге тартылған салымдар"

2127 "Басқа банктердің ұзақ мерзімді салымдары"

2130 "Басқа банктердің міндеттемелерін қамтамасыз ету болып табылатын салым";

23-тармақта:

"2204 "Жеке тұлғалардың ағымдағы шоттары" деген жол "." деген белгімен толықтырылсын;

"2221 "Занды тұлғалардың карт-шоттары"." деген жол алынып тасталсын;

25-тармақта:

"Дт 2020 "Басқа банктердің талап ету бойынша салымдары" деген жол мынадай мазмұндағы жолдармен ауыстырылсын:

"Дт 2021 "Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің талап ету бойынша салымдары"

2022 "Шетелдік орталық банктердің талап ету бойынша салымдары"

2023 "Басқа банктердің талап ету бойынша салымдары";

"2120 "Мерзімді салымдар" деген жол мынадай мазмұндағы жолдармен ауыстырылсын:

"2121 "Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің мерзімді салымдары"

2122 "Шетелдік орталық банктердің мерзімді салымдары"

2123 "Басқа банктердің қысқа мерзімді салымдары (бір айға дейінгі)"

2124 "Басқа банктердің қысқа мерзімді салымдары (бір жылға дейінгі)"

2125 "Басқа банктерден бір түнге тартылған салымдар"

2127 "Басқа банктердің ұзақ мерзімді салымдары"

2130 "Басқа банктердің міндеттемелерін қамтамасыз ету болып табылатын салым";

26-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"26. Теңгемен және шетелдік валютамен банк заемдарын берген кезде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) егер берілген банк заемының сомасы өтелетін банк заемының сомасына тең болған жағдайда:

нақты берілген ақша сомасына:

Дт 1301 "Басқа банктердің корреспонденттік шоттары бойынша овердрафт заемдар"

1302 "Басқа банктерге берілген қысқа мерзімді заемдар"

1303 "Басқа банктерге берілген заемдар"

1304 "Басқа банктерге берілген ұзақ мерзімді заемдар"

1321 "Банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға берілген овердрафт заемдар"

1322 "Банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға берілген қысқа мерзімді заемдар"

1323 "Банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға берілген ұзақ мерзімді заемдар"

1407 "Клиенттерге факторинг"

1411 "Клиенттерге берілген қысқа мерзімді заемдар"

1417 "Клиенттерге берілген ұзақ мерзімді заемдар"

1429 "Клиенттерге берілген басқа да заемдар"

1001 "Кассадағы қолма-қол ақша"

1051 "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі"

корреспонденттік шот"

1052 "Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар"

2203 "Занды тұлғалардың ағымдағы шоттары"

2204 "Жеке тұлғалардың ағымдағы шоттары",

клиентке банк заемын алған сәтке дейін банк заемын алуға байланысты комиссиялық шығыстар түрінде келтірілген шығыстар сомасына (жеңілдік сомасына):

Дт 1001 "Кассадағы қолма-қол ақша"

1051 "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі корреспонденттік шот"

1052 "Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар"

2203 "Занды тұлғалардың ағымдағы шоттары"

2204 "Жеке тұлғалардың ағымдағы шоттары"

Кт 1312 "Басқа банктерге берілген заемдар бойынша дисконт"

1330 "Банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға берілген заемдар бойынша дисконт"

1434 "Клиенттерге берілген заемдар бойынша дисконт";

2) егер берілген банк заемының сомасы өтелуге тиіс банк заемының сомасынан аз болған жағдайда:

нақты берілген ақша сомасына:

Дт 1301 "Басқа банктердің корреспонденттік шоттары бойынша овердрафт заемдар"

1302 "Басқа банктерге берілген қысқа мерзімді заемдар"

1303 "Басқа банктерге берілген овернайт заемдар"

1304 "Басқа банктерге берілген ұзақ мерзімді заемдар";

1321 "Банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға берілген овердрафт заемдар"

1322 "Банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға берілген қысқа мерзімді заемдар"

1323 "Банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға берілген ұзақ мерзімді заемдар"

1407 "Клиенттерге факторинг"

1411 "Клиенттерге берілген қысқа мерзімді заемдар"

1417 "Клиенттерге берілген ұзақ мерзімді заемдар"

1429 "Клиенттерге берілген басқа да заемдар"

Кт 1001 "Кассадағы қолма-қол ақша"

1051 "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі корреспонденттік шот"

1052 "Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар"



2203 "Занды тұлғалардың ағымдағы шоттары"

2204 "Жеке тұлғалардың ағымдағы шоттары",

жеңілдік сомасына:

Дт 1301 "Басқа банктердің корреспонденттік шоттары бойынша овердрафт заемдар"

1302 "Басқа банктерге берілген қысқа мерзімді заемдар"

1303 "Басқа банктерге берілген овернайт заемдар"

1304 "Басқа банктерге берілген ұзақ мерзімді заемдар";

1407 "Клиенттерге факторинг"

1411 "Клиенттерге берілген қысқа мерзімді заемдар"

1417 "Клиенттерге берілген ұзақ мерзімді заемдар"

1429 "Клиенттерге берілген басқа да заемдар"

Кт 1312 "Басқа банктерге берілген заемдар бойынша дисконт"

1330 "Банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға берілген заемдар бойынша дисконт"

1434 "Клиенттерге берілген заемдар бойынша дисконт".

Банк заемы шарты N 7339 "Әр түрлі құндылықтар және құжаттар" баланстан тыс шотта 1 (бір) теңге шартты құны бойынша көрсетіледі.";

31-тармақтың 1) және 2) тармақшаларында:

"Кт 4300 "Басқа банктерге берілген заемдар бойынша сыйақы алуға байланысты кірістер" деген жол мынадай мазмұндағы жолдармен ауыстырылсын :

"Кт 4301 "Басқа банктерге берілген овердрафт заемдар бойынша сыйақы алуға байланысты кірістер"

4302 "Басқа банктерге берілген қысқа мерзімді заемдар бойынша сыйақы алуға байланысты кірістер"

4303 "Басқа банктерге берілген овернайт заемдар бойынша сыйақы алуға байланысты кірістер"

4304 "Басқа банктерге берілген ұзақ мерзімді заемдар бойынша сыйақы алуға байланысты кірістер";

"4320 "Банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға берілген немесе банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардан алынған заемдар және қаржы лизингі бойынша сыйақы алуға байланысты кірістер" деген жол мынадай мазмұндағы жолдармен ауыстырылсын:

"4321 "Банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға берілген овердрафт заемдар бойынша сыйақы алуға байланысты кірістер"

4322 "Банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге

асыратын ұйымдарға берілген қысқа мерзімді заемдар бойынша сыйақы алуға байланысты кірістер"

4323 "Банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға берілген ұзақ мерзімді заемдар бойынша сыйақы алуға байланысты кірістер";

32-тармақта:

"Кт 2203 "Заңды тұлғалардың ағымдағы шоттары"

2204 "Жеке тұлғалардың ағымдағы шоттары"

2209 "Жеке тұлғалардың карт-шоттары"

2221 "Заңды тұлғалардың карт-шоттары", " деген жолдар мынадай мазмұндағы жолдармен ауыстырылсын:

"Кт 2203 "Заңды тұлғалардың ағымдағы шоттары"

2204 "Жеке тұлғалардың ағымдағы шоттары",";

36-тармақта:

"Кт 2203 "Заңды тұлғалардың ағымдағы шоттары"

2204 "Жеке тұлғалардың ағымдағы шоттары"

2209 "Жеке тұлғалардың карт-шоттары"

2221 "Заңды тұлғалардың карт-шоттары", " деген жолдар мынадай мазмұндағы жолдармен ауыстырылсын:

"Кт 2203 "Заңды тұлғалардың ағымдағы шоттары"

2204 "Жеке тұлғалардың ағымдағы шоттары",";

"1300 "Басқа банктерге берілген заемдар" деген жол мынадай мазмұндағы жолдармен ауыстырылсын:

"1301 "Басқа банктердің корреспонденттік шоттары бойынша овердрафт заемдар"

1302 "Басқа банктерге берілген қысқа мерзімді заемдар"

1303 "Басқа банктерге берілген овернайт заемдар"

1304 "Басқа банктерге берілген ұзақ мерзімді заемдар";

"1320 "Банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға берілген заемдар және қаржы лизингтері" деген жол мынадай мазмұндағы жолдармен ауыстырылсын:

"1321 "Банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға берілген овердрафт заемдар"

1322 "Банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға берілген қысқа мерзімді заемдар"

1323 "Банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға берілген ұзақ мерзімді заемдар";

40-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"40. Егер заемшы мерзімі болған кезде банк заемы бойынша негізгі борышты өтемесе, өтелмеген негізгі борыштың сомасы мерзімі өткен активтердің шотына жатқызылады және мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Дт 1306 "Басқа банктердің заемдар бойынша мерзімі өткен берешегі"

1327 "Банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға берілген заемдар бойынша мерзімі өткен берешек"

1328 "Банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға берілген қаржы лизингі бойынша мерзімі өткен берешек"

1424 "Клиенттердің заем бойынша мерзімі өткен берешегі"

Кт 1301 "Басқа банктердің корреспонденттік шоттары бойынша овердрафт заемдар"

1302 "Басқа банктерге берілген қысқа мерзімді заемдар"

1303 "Басқа банктерге берілген овернайт заемдар"

1304 "Басқа банктерге берілген ұзақ мерзімді заемдар"

1321 "Банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға берілген овердрафт заемдар"

1322 "Банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға берілген қысқа мерзімді заемдар"

1323 "Банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға берілген ұзақ мерзімді заемдар"

1407 "Клиенттерге факторинг"

1411 "Клиенттерге берілген қысқа мерзімді заемдар"

1417 "Клиенттерге берілген ұзақ мерзімді заемдар"

1429 "Клиенттерге берілген басқа да заемдар".";

49-тармақтың бірінші бөлігінің 2) тармақшасында:

"2204 "Жеке тұлғалардың ағымдағы шоттары" деген жол "," деген белгімен толықтырылсын;

"2221 "Заңды тұлғалардың карт-шоттары", " деген жол алынып тасталсын;

52-тармақтың 2) тармақшасында:

"Кт 3561 "Сатуға арналған қолда бар бағалы қағаздардың құнын қайта бағалау резервтері", " деген жолда "бағалы қағаздардың" деген сөздер "қаржы активтерінің" деген сөздермен ауыстырылсын;

"Дт 3561 "Сатуға арналған қолда бар бағалы қағаздардың құнын қайта бағалау резервтері" деген жолда "бағалы қағаздардың" деген сөздер "қаржы активтерінің" деген сөздермен ауыстырылсын;

54-тармақтың 2) тармақшасында және 55-тармақта:

"Дт 3561 "Сатуға арналған қолда бар бағалы қағаздардың құнын қайта бағалау резервтері" деген жолда "бағалы қағаздардың" деген сөздер "қаржы активтерінің" деген сөздермен ауыстырылсын;

"Кт 3561 "Сатуға арналған қолда бар бағалы қағаздардың құнын қайта бағалау резервтері"." деген жолда "бағалы қағаздардың" деген сөздер "қаржы активтерінің" деген сөздермен ауыстырылсын;

60-тармақ мынадай мазмұндағы екінші бөлікпен толықтырылсын:

"Капитал шотында сату үшін қолда бар бағалы қағаздар бойынша теріс қайта бағалау сомалары болған кезде, бір мезгілде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Дт 1457 "Сату үшін қолда бар бағалы қағаздардың әділ құнын теріс түзету шоты"

Кт 3561 "Сату үшін қолда бар қаржы активтерінің құнын қайта бағалау резервтері".";

6-тараудың 2-параграфы мынадай редакцияда жазылсын:

## **"§ 2. Борыштық және үлестік бағалы қағаздарды санаттары бойынша қайта жіктеу кезінде есепке алу**

64. Борыштық бағалы қағаздарды бір санаттан басқасына қайта жіктеген кезде бухгалтерлік есептің тәртібі және қағидаттары борыштық бағалы қағаздар аударылған санатқа сәйкес айқындалады.

65. Борыштық бағалы қағаздар "сату үшін қолда бар бағалы қағаздар" және саудаға арналған бағалы қағаздар" санаттарынан "өтеуге дейін ұсталатын бағалы қағаздар" санатына аударылған кезде осы Нұсқаулықтың 51 және 52-тармақтарына сәйкес қайта жіктелген борыштық бағалы қағаздардың әділ құны бойынша сыйақы, сыйлықақының немесе дисконттың (жеңілдіктің) амортизациясы есептелгеннен, қайта бағаланғаннан кейін мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) борыштық бағалы қағаздардың номиналдық құнына:

Дт 1481 "Өтеуге дейін ұсталатын бағалы қағаздар"

Кт 1201 "Әділ құны бойынша пайда немесе зиян арқылы есептелетін бағалы қағаздар"

1452 "Сату үшін қолда бар бағалы қағаздар";

2) борыштық бағалы қағаздар бойынша есептелген сыйақы сомасына:

Дт 1484 "Өтеуге дейін ұсталатын бағалы қағаздар бойынша алдыңғы ұстаушылар есептеген сыйақы"

1745 "Өтеуге дейін ұсталатын бағалы қағаздар бойынша есептелген кірістер"

Кт 1207 "Әділ құны бойынша пайда немесе зиян арқылы есептелген, бағалы қағаздар бойынша алдыңғы ұстаушылар есептеген сыйақы"

1455 "Сату үшін қолда бар бағалы қағаздар бойынша алдыңғы ұстаушылар есептеген сыйақы"

1744 "Саудаға арналған бағалы қағаздар бойынша есептелген кірістер"

1746 "Сату үшін қолда бар бағалы қағаздар бойынша есептелген кірістер";

3) амортизацияланбаған сыйлықақы сомасына:

Дт 1483 "Сатып алынған, өтеуге дейін ұсталатын бағалы қағаздар бойынша сыйлықақы"

Кт 1206 "Әділ құны бойынша пайда немесе зиян арқылы есептелген, сатып алынған бағалы қағаздар бойынша сыйлықақы"

1454 "Сатып алынған, сату үшін қолда бар бағалы қағаздар бойынша сыйлықақы";

4) амортизацияланбаған дисконт (жеңілдік) сомасына:

Дт 1205 "Әділ құны бойынша пайда немесе зиян арқылы есептелген, сатып алынған бағалы қағаздар бойынша дисконт"

1453 "Сатып алынған, сату үшін қолда бар бағалы қағаздар бойынша дисконт"

Кт 1482 "Сатып алынған, өтеуге дейін ұсталатын бағалы қағаздар бойынша дисконт";

5) борыштық бағалы қағаздарды әділ құны бойынша оң қайта бағалау сомасына:

Дт 1482 "Сатып алынған, өтеуге дейін ұсталатын бағалы қағаздар бойынша дисконт"

1483 "Сатып алынған, өтеуге дейін ұсталатын бағалы қағаздар бойынша сыйлықақы"

Кт 1208 "Әділ құны бойынша пайда немесе зиян арқылы есептелген, бағалы қағаздардың әділ құнын оң түзету шоты"

1456 "Сату үшін қолда бар бағалы қағаздардың әділ құнын оң түзету шоты";

6) борыштық бағалы қағаздарды әділ құны бойынша теріс қайта бағалау сомасына:

Дт 1209 "Әділ құны бойынша пайда немесе зиян арқылы

есептелген, бағалы қағаздардың әділ құнын теріс түзету шоты"

1457 "Сату үшін қолда бар бағалы қағаздардың әділ құнын теріс түзету шоты"

Кт 1482 "Сатып алынған, өтеуге дейін ұсталатын бағалы қағаздар бойынша дисконт"

1483 "Сатып алынған, өтеуге дейін ұсталатын бағалы қағаздар бойынша сыйлықақы".

66. Борыштық және үлестік бағалы қағаздарды "саудаға арналған бағалы қағаздар" санатынан және борыштық бағалы қағаздарды "өтеуге дейін ұсталатын бағалы қағаздар" санатынан "сату үшін қолда бар бағалы қағаздар" санатына аудару кезінде осы Нұсқаулықтың 51 және 52-тармақтарына сәйкес қайта жіктелген, саудаға арналған бағалы қағаздардың әділ құны бойынша сыйақы, сыйлықақының немесе дисконттың (жеңілдіктің) амортизациясы есептелгеннен, қайта бағаланғаннан және/немесе Нұсқаулықтың 57-тармағына сәйкес өтеуге дейін ұсталатын бағалы қағаздар бойынша сыйақы, сыйлықақының немесе дисконттың (жеңілдіктің) амортизациясы есептелгеннен кейін мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) борыштық бағалы қағаздардың номиналдық құнына және үлестік бағалы қағаздардың есепке алу құнына:

Дт 1452 "Сату үшін қолда бар бағалы қағаздар"

Кт 1201 "Әділ құны бойынша пайда немесе зиян арқылы есептелетін бағалы қағаздар"

1481 "Өтеуге дейін ұсталатын бағалы қағаздар";

2) борыштық бағалы қағаздар бойынша есептелген сыйақы сомасына:

Дт 1455 "Сату үшін қолда бар бағалы қағаздар бойынша алдыңғы ұстаушылар есептеген сыйақы"

1746 "Сату үшін қолда бар бағалы қағаздар бойынша есептелген кірістер"

Кт 1207 "Әділ құны бойынша пайда немесе зиян арқылы есептелген, бағалы қағаздар бойынша алдыңғы ұстаушылар есептеген сыйақы"

1484 "Өтеуге дейін ұсталатын бағалы қағаздар бойынша алдыңғы ұстаушылар есептеген сыйақы"

1744 "Саудаға арналған бағалы қағаздар бойынша есептелген кірістер"

1745 "Өтеуге дейін ұсталатын бағалы қағаздар бойынша есептелген кірістер";

3) амортизацияланбаған сыйақы сомасына:

Дт 1454 "Сатып алынған, сату үшін қолда бар бағалы қағаздар бойынша сыйлықақы"

Кт 1206 "Әділ құны бойынша пайда немесе зиян арқылы есептелген, сатып алынған бағалы қағаздар бойынша сыйлықақы"

1483 "Сатып алынған, өтеуге дейін ұсталатын бағалы қағаздар бойынша сыйлықақы";

4) амортизацияланбаған дисконт (жеңілдік) сомасына:

Дт 1205 "Әділ құны бойынша пайда немесе зиян арқылы есептелген, сатып алынған бағалы қағаздар бойынша дисконт"

1482 "Сатып алынған, өтеуге дейін ұсталатын бағалы қағаздар бойынша дисконт"

Кт 1453 "Сатып алынған, сату үшін қолда бар бағалы қағаздар бойынша дисконт";

5) борыштық және үлестік бағалы қағаздарды әділ құны бойынша оң қайта бағалау сомасына:

Дт 1456 "Сату үшін қолда бар бағалы қағаздардың әділ құнын оң түзету шоты"

Кт 1208 "Әділ құны бойынша пайда немесе зиян арқылы есептелген, бағалы қағаздардың әділ құнын оң түзету шоты";

6) борыштық және үлестік бағалы қағаздарды әділ құны бойынша теріс қайта бағалау сомасына:

Дт 1209 "Әділ құны бойынша пайда немесе зиян арқылы есептелген, бағалы қағаздардың әділ құнын теріс түзету шоты"

Кт 1457 "Сату үшін қолда бар бағалы қағаздардың әділ құнын теріс түзету шоты".";

69-тармақтың 2) тармақшасында:

"Кт 3561 "Сатуға арналған қолда бар бағалы қағаздардың құнын қайта бағалау резервтері", " деген жолда "бағалы қағаздардың" деген сөздер "қаржы активтерінің" деген сөздермен ауыстырылсын;

"Дт 3561 "Сатуға арналған қолда бар бағалы қағаздардың құнын қайта бағалау резервтері" деген жолда "бағалы қағаздардың" деген сөздер "қаржы активтерінің" деген сөздермен ауыстырылсын;

71-тармақта:

"Дт 3561 "Сатуға арналған қолда бар бағалы қағаздардың құнын қайта бағалау резервтері" деген жолда "бағалы қағаздардың" деген сөздер "қаржы активтерінің" деген сөздермен ауыстырылсын;

"Кт 3561 "Сатуға арналған қолда бар бағалы қағаздардың құнын қайта бағалау резервтері"." деген жолда "бағалы қағаздардың" деген сөздер "қаржы активтерінің" деген сөздермен ауыстырылсын;

84-тармақта:

"Дт 2894 "Спот операциялары бойынша міндеттемелер" деген жолдан кейін мынадай мазмұндағы жолмен толықтырылсын:

"5540 "Қымбат металдарды сатып алу-сату бойынша шығыстар";

"1052 "Басқа банктердегі корреспонденттік есеп шоттар"." деген жолда "." деген белгі алынып тасталсын;

"1052 "Басқа банктердегі корреспонденттік есеп шоттар"." деген жолдан кейін мынадай мазмұндағы жолмен толықтырылсын:

"4540 "Қымбат металдарды сатып алу-сату бойынша кірістер".";

86-тармақта:

"1052 "Басқа банктердегі корреспонденттік есеп шоттар" деген жолдан кейін мынадай мазмұндағы жолмен толықтырылсын:

"5540 "Қымбат металдарды сатып алу-сату бойынша шығыстар";

"Кт 1894 "Спот операциялары бойынша талаптар"," деген жолда "." деген белгі алынып тасталсын;

"Кт 1894 "Спот операциялары бойынша талаптар"," деген жолдан кейін мынадай мазмұндағы жолмен толықтырылсын:

"4540 "Қымбат металдарды сатып алу-сату бойынша кірістер","";

87-тармақта:

"6350 "Басқа да туынды құралдар бойынша шартты талаптар" деген жолда "туынды құралдар" деген сөздер "туынды қаржы құралдары" деген сөздермен ауыстырылсын;

"6850 "Басқа да туынды құралдар бойынша шартты міндеттемелер" деген жолда "туынды құралдар" деген сөздер "туынды қаржы құралдары" деген сөздермен ауыстырылсын;

88-тармақта:

1) тармақшаның "4594 "Туынды құралдармен өзге операцияларды қайта бағалауға іске асырылмаған кіріс";" деген жолы мынадай редакцияда жазылсын:

"4594 "Басқа да туынды қаржы құралдарымен операцияларды қайта бағалаудан түскен іске асырылмаған кіріс";";



2) тармақшаның "5594 "Туынды құралдармен өзге операцияларды қайта бағалауға іске асырылмаған шығыс" деген жолы мынадай редакцияда жазылсын:

"5594 "Басқа да туынды қаржы құралдарымен операцияларды қайта бағалаудан болған іске асырылмаған шығыс";

89-тармақта:

1) тармақшада:

"6350 "Басқа да туынды құралдар бойынша шартты талаптар" деген жолда " туынды құралдар" деген сөздер "туынды қаржы құралдары" деген сөздермен ауыстырылсын;

"6850 "Басқа да туынды құралдар бойынша шартты міндеттемелер" деген жолда "туынды құралдар" деген сөздер "туынды қаржы құралдары" деген сөздермен ауыстырылсын;

5) тармақшада:

"4594 "Туынды құралдармен өзге операцияларды қайта бағалауға іске асырылмаған кіріс" деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"4594 "Басқа да туынды қаржы құралдарымен операцияларды қайта бағалаудан түскен іске асырылмаған кіріс";

"5594 "Туынды құралдармен өзге операцияларды қайта бағалауға іске асырылмаған шығыс";" деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"5594 "Басқа да туынды қаржы құралдарымен операцияларды қайта бағалаудан болған іске асырылмаған шығыс";";

6) тармақшада:

"4594 "Туынды құралдармен өзге операцияларды қайта бағалауға іске асырылмаған кіріс" деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"4594 "Басқа да туынды қаржы құралдарымен операцияларды қайта бағалаудан түскен іске асырылмаған кіріс";

"5594 "Туынды құралдармен өзге операцияларды қайта бағалауға іске асырылмаған шығыс"." деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"5594 "Басқа да туынды қаржы құралдарымен операцияларды қайта бағалаудан болған іске асырылмаған шығыс".";

91-тармақта:

1) тармақшада:

"Дт 6210 "Қаржы фьючерстерін сатып алу жөніндегі шартты талаптар" деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"Дт 6210 "Фьючерс операциялары бойынша шартты талаптар";

"6310 "Қаржы фьючерстерін сату жөніндегі шартты талаптар" деген жол алынып тасталсын;

2) тармақшада:

"Кт 6710 "Қаржы фьючерстерін сатып алу жөніндегі шартты міндеттемелер" деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"Кт 6710 "Фьючерс операциялары бойынша шартты міндеттемелер";

"6810 "Қаржы фьючерстерін сату жөніндегі шартты міндеттемелер" деген жол алынып тасталсын;

93-тармақта:

1) тармақшаның "Кт 4891 "Фьючерс операциялары бойынша кірістер";" деген жолы мынадай редакцияда жазылсын:

"Кт 4590 "Қаржы фьючерстерін қайта бағалаудан түскен іске асырылмаған кіріс";";

2) тармақшаның "Дт 5891 "Фьючерс операциялары бойынша шығыстар" деген жолы мынадай редакцияда жазылсын:

"Дт 5590 "Қаржы фьючерстерін қайта бағалаудан болған іске асырылмаған шығыс";

95-тармақта:

1) тармақшада:

"Кт 6210 "Қаржы фьючерстерін сатып алу жөніндегі шартты талаптар" деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"Кт 6210 "Фьючерс операциялары бойынша шартты талаптар";";

"6310 "Қаржы фьючерстерін сату жөніндегі шартты талаптар";" деген жол алынып тасталсын;

2) тармақшада:

"Дт 6710 "Қаржы фьючерстерін сатып алу бойынша шартты міндеттемелер" деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"Дт 6710 "Фьючерс операциялары бойынша шартты міндеттемелер";

"6810 "Қаржы фьючерстерін сату бойынша шартты міндеттемелер" деген жол алынып тасталсын;

3) тармақшаның "1891 "Фьючерс операциялары бойынша талаптар"." деген жолында "." деген белгі ";" деген белгімен ауыстырылсын;

мынадай мазмұндағы 4) тармақшамен толықтырылсын:

"4) фьючерс мәмілелерін қайта бағалаудан болған іске асырылған кірістер мен шығыстар сомасына:

Дт 5891 "Фьючерс операциялары бойынша шығыс"

4590 "Қаржы фьючерстерін қайта бағалаудан түскен іске асырылмаған кіріс"

Кт 4891 "Фьючерс операциялары бойынша кірістер"

5590 "Фьючерс операцияларын қайта бағалаудан болған іске асырылмаған шығыс".";

97-тармақтың 1) тармақшасында:

"Дт 6225 "Сатып алынған опциондық келісім-шарттар – "колл" деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"Дт 6225 "Сатып алынған опцион операциялары – "колл/пут" бойынша шартты талаптар";

"6226 "Сатып алынған опцион келісім-шарттары – "пут" деген жол алынып тасталсын;

"Кт 6725 "Сатып алынған опциондық келісім-шарттар – "колл" – қарсы шот" деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"Кт 6725 "Сатып алынған опцион операциялары – "колл/пут" бойынша шартты міндеттемелер";";

"6726 "Сатып алынған опциондық келісім-шарттар – "пут" - қарсы шот";" деген жол алынып тасталсын;

99-тармақтың 1) тармақшасында:

"Кт 6225 "Сатып алынған опциондық келісім-шарттар – "колл" деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"Кт 6225 "Сатып алынған опцион операциялары – "колл/пут" бойынша шартты талаптар";";

"6226 "Сатып алынған опцион келісім-шарттары – "пут";" деген жол алынып тасталсын;

"Дт 6725 "Сатып алынған опциондық келісім-шарттар – "колл" деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"Дт 6725 "Сатып алынған опцион операциялары – "колл/пут" бойынша шартты міндеттемелер";

"6726 "Сатып алынған "пут"- контрсчет опцион келісім-шарттары" деген жол алынып тасталсын;

100-тармақтың 1) тармақшасында:

"Дт 6325 "Сатылған опциондық келісім-шарттар - "пут" - қарсы шот" деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"Дт 6325 "Сатылған опцион операциялары – "колл/пут" – қарсы шот бойынша шартты талаптар";

"6326 "Сатып алынған опцион келісім-шарттары - "колл" - қарсы шот" деген жол алынып тасталсын;

"Кт 6825 "Сатылған опциондық келісім-шарттар - "пут" деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"Кт 6825 "Сатылған опцион операциялары – "колл/пут" – қарсы шот бойынша шартты міндеттемелер";";

"6826 "Сатылған опцион келісім-шарттары - "колл";" деген жол алынып тасталсын;

102-тармақтың 1) тармақшасында:

Кт 6325 "Сатылған опциондық келісім-шарттар - "пут" – контршот" деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"Кт 6325 "Сатылған опцион операциялары - "колл/пут" - контрсчет" бойынша шартты талаптар,";

"6326 "Сатылған опцион келісім-шарттары - "колл" – контршот", деген жол алынып тасталсын;

"Дт 6825 "Сатылған опциондық келісім-шарттар - "пут" деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"Дт 6825 "Сатылған опцион операциялары - "колл/пут" бойынша шартты міндеттемелер";

"6826 "Сатылған опцион келісім-шарттары - "колл" деген жол алынып тасталсын;

104-тармақта:

3) тармақшада "Кт 2895 "Своп операциялары бойынша міндеттемелер"." деген жолда "." деген белгі "; деген белгімен ауыстырылсын;

мынадай мазмұндағы 4) тармақшамен толықтырылсын:

"4) шетел валютасын кері сату бойынша шартты талаптар мен міндеттемелер сомасына:

Дт 6405 "Шетел валютасын сатып алу-сату бойынша шартты талаптар" (валюталық своп мәмілесі үшін бөлек жеке шот)

Кт 6999 "Шетел валютасымен мәмілелер бойынша позиция"; шетел валютасындағы міндеттемелер сомасына:

Дт 6999 "Шетел валютасымен мәмілелер бойынша позиция"

Кт 6905 "Шетел валютасын сатып алу-сату бойынша шартты міндеттемелер" (валюталық своп мәмілесі үшін бөлек жеке шот).";

105-тармақтың 2) тармақшасы алынып тасталсын;

107-тармақ мынадай мазмұндағы үшінші бөлікпен толықтырылсын:

"Шетел валютасын кері сату бойынша шартты талаптар мен міндеттемелер сомасына мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) шетел валютасында шартты талаптар сомасына:

Дт 6999 "Шетел валютасымен мәмілелер бойынша позиция"

Кт 6405 "Шетел валютасын сатып алу-сату бойынша шартты талаптар" (валюталық своп мәмілесі үшін бөлек жеке шот);

2) шетел валютасындағы шартты міндеттемелер сомасына:

Дт 6905 "Шетел валютасын сатып алу-сату бойынша шартты міндеттемелер" (валюталық своп мәмілесі үшін бөлек

жеке шот)

Кт 6999 "Шетел валютасымен мәмілелер бойынша позиция".";

108-тармақта:

2) тармақшаның "Дт 5530 "Шетел валютасын сатып алу-сату бойынша шығыстар" деген жолы мынадай редакцияда жазылсын:

"Дт 5895 "Своп операциялары бойынша шығыстар";

3) тармақшаның "Кт 4530 "Шетел валютасын сатып алу-сату бойынша кірістер"." деген жолы мынадай редакцияда жазылсын:

"Кт 4895 "Своп операциялары бойынша кірістер";";

мынадай мазмұндағы 4) тармақшамен толықтырылсын:

"4) шетел валютасын кері сатып алу бойынша шартты талаптар мен міндеттемелер сомасына:

шартты талаптар сомасына:

Дт 6405 "Шетел валютасын сатып алу-сату бойынша шартты талаптар" (валюталық своп мәмілесі үшін бөлек жеке шот)

Кт 6999 "Шетел валютасымен мәмілелер бойынша позиция";

мәміле бағамы бойынша теңгедегі міндеттемелер сомасына:

Дт 6999 "Шетел валютасымен мәмілелер бойынша позиция"

Кт 6905 "Шетел валютасын сатып алу-сату бойынша шартты міндеттемелер" (валюталық своп мәмілесі үшін бөлек жеке шот).";

109-тармақтың 2) тармақшасы алынып тасталсын;

111-тармақ мынадай мазмұндағы үшінші бөлікпен толықтырылсын:

"Шетел валютасын кері сатып алу бойынша шартты талаптар мен міндеттемелер сомасына мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) шетел валютасындағы шартты талаптар сомасына:

Дт 6999 "Шетел валютасымен мәмілелер бойынша позиция"

Кт 6405 "Шетел валютасын сатып алу-сату бойынша шартты талаптар" (валюталық своп мәмілесі үшін бөлек жеке шот);

2) шартты міндеттемелер сомасына:

Дт 6905 "Шетел валютасын сатып алу-сату бойынша шартты міндеттемелер" (валюталық своп мәмілесі үшін бөлек жеке шот)

Кт 6999 "Шетел валютасымен мәмілелер бойынша позиция".";

112-тармақта:

1) тармақшада:

"Дт 6250 "Өзгермелі проценттік своп" деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"Дт 6240 "Пайыздық своп";

"Кт 6750 "Белгіленген проценттік своп";" деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"Кт 6740 "Пайыздық своп";";

2) тармақшада:

"Дт 6240 "Белгіленген проценттік своп" деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"Кт 6240 "Пайыздық своп";

"Кт 6740 "Өзгермелі проценттік своп"." деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"Кт 6740 "Пайыздық своп".";

114-тармақта:

1) тармақшаның "Кт 2731 "Басқа да операциялар бойынша есептелген шығыстар", " деген жолы мынадай редакцияда жазылсын:

"Кт 2727 "Туынды қаржы құралдарымен операциялар бойынша есептелген шығыстар", ";

2) тармақшаның "Дт 1756 "Басқа да операциялар бойынша есептелген кірістер" деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"Кт 1753 Туынды қаржы құралдарымен операциялар бойынша есептелген кірістер";

115-тармақта:

"Кт 1756 "Басқа да операциялар бойынша есептелген кірістер", " деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"Кт 1753 Туынды қаржы құралдарымен операциялар бойынша есептелген кірістер", ";

"Дт 2731 "Басқа да операциялар бойынша есептелген шығыстар" деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"Дт 2727 "Туынды қаржы құралдарымен операциялар бойынша есептелген шығыстар";

116-тармақта:

1) тармақшада:

"Кт 6250 "Өзгермелі проценттік своп", " деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"Кт 6240 "Пайыздық своп", ";

"Дт 6750 "Белгіленген проценттік своп" деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"Дт 6740 "Пайыздық своп";

2) тармақшада:

"Кт 6240 "Белгіленген проценттік своп"," деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"Кт 6240 "Пайыздық своп";";

"Дт 6740 "Өзгермелі проценттік своп" деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"Дт 6740 "Пайыздық своп";

120-тармақтың 2) тармақшасының бірінші абзацында "(бағалы қағаздардың әділ құны)" деген сөздер алынып тасталсын;

121-тармақтың 2) тармақшасындағы "Дт 1756 "Басқа да операциялар бойынша есептелген кірістер" деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"Дт 1753 "Туынды қаржы құралдарымен операциялар бойынша есептелген кірістер";

122-тармақтың 2) тармақшасындағы "Кт 1756 "Басқа да операциялар бойынша есептелген кірістер"." деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"Кт 1753 "Туынды қаржы құралдарымен операциялар бойынша есептелген кірістер".";

123-тармақтың 1) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

"1) сатып алушы кредиттік-дефолт своп мәмілесі бойынша:

әділ құнның оң өзгеру сомасына:

Дт 1895 "Своп операциялары бойынша талаптар"

Кт 2858 "Шетел валютасы бойынша валюталық ұзақ позиция",  
сонымен бір мезгілде:

Дт 1859 "Шетел валютасының теңгемен көрсетілген қарсы құны  
(валюталық ұзақ позиция)"

Кт 4593 "Своп операцияларын қайта бағалаудан жұмсалмаған  
кіріс",

әділ құнның теріс өзгеру сомасына:

Дт 1858 "Шетел валютасы бойынша валюталық қысқа позиция"

Кт 2895 "Своп операциялары бойынша міндеттемелер"

сонымен бір мезгілде баланстан тыс шот бойынша:

Дт 6997 "Бағалы қағаздармен мәмілелер бойынша позиция"

Кт 6805 "Бағалы қағаздар сату жөніндегі шартты  
міндеттемелер",

есептелген оң/теріс қайта бағалау сомасына:

Дт 2895 "Своп операциялары бойынша міндеттемелер"

Кт 1895 "Своп операциялары бойынша талаптар";";

134-тармақта:

"карт-шот" деген сөз "ағымдағы шот" деген сөзбен ауыстырылсын;

"Кт 2209 "Жеке тұлғалардың карт-шоттары" деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"Кт 2203 "Заңды тұлғалардың ағымдағы шоттары";

"2221 "Заңды тұлғалардың карт-шоттары"." деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"2204 "Жеке тұлғалардың ағымдағы шоттары".";

136, 137-тармақтарда:

"Дт 2209 "Жеке тұлғалардың карт-шоттары" деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"Дт 2203 "Заңды тұлғалардың ағымдағы шоттары";

"2221 "Заңды тұлғалардың карт-шоттары" деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"2204 "Жеке тұлғалардың ағымдағы шоттары";

138-тармақта "карт-шот" деген сөз "ағымдағы шот" деген сөздермен ауыстырылсын;

139-тармақта:

"Кт 2209 "Жеке тұлғалардың карт-шоттары" деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"Дт 2203 "Заңды тұлғалардың ағымдағы шоттары";

"2221 "Заңды тұлғалардың карт-шоттары"." деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"2204 "Жеке тұлғалардың ағымдағы шоттары".";

140 және 143-тармақтарда:

"Дт 2209 "Жеке тұлғалардың карт-шоттары" деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"Дт 2203 "Заңды тұлғалардың ағымдағы шоттары";

"2221 "Заңды тұлғалардың карт-шоттары" деген жол мынадай редакцияда жазылсын:

"2204 "Жеке тұлғалардың ағымдағы шоттары";

мынадай мазмұндағы 146-1 тармақпен толықтырылсын:

"146-1. Банк жол чектерін инкассоға қабылдаған кезде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) ақысы төленген жол чектері бланкілерінің шартты құндарын баланстан тыс есепке кіріске алу кезінде:

Кіріс 7339 "Әр түрлі құндылықтар мен құжаттар";

2) жол чектерімен операциялар бойынша комиссиялық кіріс сомасына:

Дт 1001 "Кассадағы қолма-қол ақша"

Кт 4608 "Басқа да комиссиялық кірістер";



3) инкассоға қабылданған жол чектері бойынша келіп түскен және клиенттің ағымдағы шотына есептелген өтеу сомасына:

Дт 1051 "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі корреспонденттік шот"

1052 "Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар"

Кт 2203 "Заңды тұлғалардың ағымдағы шоттары"

2204 "Жеке тұлғалардың ағымдағы шоттары";

4) жол чектері бланкілерінің шартты құны баланстан тыс есептен шығарылған кезде:

Шығыс 7339 "Әр түрлі құндылықтар мен құжаттар".";

156-тармақтың 1) тармақшасында:

"2217 "Заңды тұлғалардың ұзақ мерзімді салымдары" деген жол ";" деген белгімен толықтырылсын;

"2221 "Заңды тұлғалардың карт-шоттары";" деген жол алынып тасталсын; мынадай мазмұндағы 12-1-тараумен толықтырылсын:

## **"12-1-тарау. Вексельдермен операциялардың бухгалтерлік есебі**

### **§ 1. Есепке қабылданған вексельдер бойынша операцияларды есепке алу**

166-1. Вексельдерді есепке қабылдау кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) есепке алынған вексель сомасына:

Дт 1405 "Клиенттердің есепке алынған вексельдері"

Кт 1051 "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі корреспонденттік шот"

1052 "Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар";

2) есепке алынған вексель бойынша дисконт сомасына:

Дт 1405 "Клиенттердің есепке алынған вексельдері" (бөлек жеке шот)

Кт 1432 "Есепке алынған вексельдер бойынша дисконт";

3) есепке алынған вексель бойынша сыйлықақы сомасына:

Дт 1433 "Есепке алынған вексельдер бойынша сыйлықақы"

Кт 1405 "Клиенттердің есепке алынған вексельдері";

4) алдыңғы вексель ұстаушылар есептеген сыйақы сомасына, есептелген вексель бойынша:

Дт 1406 "Клиенттердің есепке алынған вексельдері бойынша алдыңғы вексель ұстаушылар есептеген сыйақы"

Кт 1051 "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі корреспонденттік шот"

1052 "Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар".

Сонымен бір мезгілде, кепіл затына құқық белгілейтін құжаттардың, клиентке міндетті қайтаруға жататын кепіл туралы шарттың және басқа құжаттардың түпнұсқасының 1 (бір) теңге шартты құнына мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Кіріс 7339 "Әр түрлі құндылықтар мен құжаттар".

166-2. Есепке алынған вексель бойынша дисконтты немесе сыйлықақыны амортизациялау кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) Есепке алынған вексель бойынша дисконт сомасына:

Дт 1432 "Есепке алынған вексельдер бойынша дисконт"

Кт 4405 "Клиенттердің есепке алынған вексельдері бойынша сыйақы алуға байланысты кірістер";

2) есепке алынған вексельдер бойынша сыйлықақы сомасына:

Дт 5235 "Есепке алынған вексельдер бойынша сыйлықақы амортизациясы бойынша шығыстар"

Кт 1433 "Есепке алынған вексельдер бойынша сыйлықақы".

166-3. Есепке алынған вексельдер бойынша сыйақы есептеген кезде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Дт 1752 "Есепке алынған вексельдер бойынша есептелген кірістер"

Кт 4405 "Клиенттердің есепке алынған вексельдері бойынша сыйақы алуға байланысты кірістер".

Есепке алынған вексельдер бойынша есептелген сыйақыны нақты алу кезінде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Дт 1051 "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі корреспонденттік шот"

1052 "Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар"

Кт 1406 "Клиенттердің есепке алынған вексельдері бойынша алдыңғы вексель ұстаушылар есептеген сыйақы"

1752 "Есепке алынған вексель бойынша есептелген кірістер".

166-4. Есепке алынған вексель бойынша төлем мерзімі басталған кезде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

Дт 1051 "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі корреспонденттік шот"

1052 "Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар"

Кт 1405 "Клиенттердің есепке алынған вексельдері"

1406 "Клиенттердің есепке алынған вексельдері бойынша алдыңғы вексель ұстаушылар есептеген сыйақы"

1752 "Есепке алынған вексельдер бойынша есептелген

кірістер",

және сонымен бір мезгілде:

Шығыс 7339 "Әр түрлі құндылықтар мен құжаттар".

166-5. Есепке алынған вексельді мерзімінен бұрын өтеу кезінде осы Нұсқаулықтың 166-4-тармағында көзделген бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады, сондай-ақ мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) есепке алынған вексель бойынша толық есептелмеген дисконт сомасына:

Дт 1432 "Есепке алынған вексель бойынша дисконт"

Кт 1405 "Клиенттердің есепке алынған векселі" (бөлек жеке шот);

2) есепке алынған вексель бойынша толық есептелмеген сыйлықақы сомасына:

Дт 1405 "Клиенттердің есепке алынған вексельдері"

Кт 1433 "Есепке алынған вексельдер бойынша сыйлықақы".

166-6. Вексельді индоссалау кезінде немесе оны Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне қайта есепке алу үшін берген кезде осы Нұсқаулықтың 166-5-тармағында көзделген бухгалтерлік жазбалар, сондай-ақ мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

вексельдің есепке алу құнына және вексельді есепке алу құнынан артық сомаға:

Дт 1051 "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі корреспонденттік шот"

1052 "Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар"

Кт 1405 "Клиенттердің есепке алынған вексельдері"

4734 "Басқа да қайта бағалаудан іске асырылған кірістер",

және сонымен бір мезгілде:

Шығыс 7339 "Әр түрлі құндылықтар мен құжаттар".

## **§ 2. Вексель бойынша наразылық білдірілгеннен кейін операцияларды есепке алу**

166-7. Төлеуші есепке алынған вексельге ақы төлемеген жағдайда вексель бойынша төлем мерзімі басталған кезде вексель бойынша наразылық жасалғаннан кейін мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) наразылық білдірілген вексель сомасына:

Дт 1425 "Клиенттердің наразылығы білдірілген вексельдері"

Кт 1405 "Клиенттердің есепке алынған вексельдері";

2) наразылық білдірілген вексельдер бойынша есептелген сыйақы сомасына:

Дт 1425 "Клиенттердің наразылығы білдірілген вексельдері"

Кт 1752 "Есепке алынған вексельдер бойынша есептелген кірістер";

3) наразылық білдірілген вексель бойынша төлеушінің келісімінсіз өндіріп алынған тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл) және комиссиялық кіріс сомасына:

Дт 1749 "Басқа да мерзімі өткен сыйақы"

1818 "Есептелген басқа да комиссиялық кірістер"

1879 "Есептелген тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл)"

Кт 4424 "Клиенттердің заемдар бойынша мерзімі өткен берешектері бойынша сыйақы алумен байланысты кірістер"

4608 "Басқа да комиссиялық кірістер".

166-8. Вексель бойынша берешекті қайтармауға қатысты объективті белгілер болған кезде, вексель бойынша наразылық білдірілгеннен кейін наразылық білдірілген вексель бойынша жасалған резервтер (провизиялар) сомасына мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Дт 5455 "Клиенттерге берілген заемдар және қаржы лизингі бойынша резервтерге (провизияға) ақша бөлу"

Кт 1428 "Клиенттерге берілген заемдар және қаржы лизингі бойынша резервтер (провизиялар)".

166-9. Наразылық білдірілген вексель бойынша берешекті өндіріп алу мүмкін болмаған жағдайда мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

жасалған резервтердің (провизиялардың) есебінен берешекті есептен шығару сомасына:

Дт 1428 "Клиенттерге берілген заемдар және қаржы лизингі бойынша резервтер (провизиялар)"

Кт 1425 "Клиенттердің наразылығы білдірілген вексельдері"

1749 "Басқа да мерзімі өткен сыйақы"

1818 "Есептелген басқа да комиссиялық кірістер"

1879 "Есептелген тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл)",

және сонымен бір мезгілде:

Шығыс 7339 "Әр түрлі құндылықтар мен құжаттар"

Кіріс 7130 "Шығынға жазылған борыштар".

166-10. Наразылық білдірілген вексельдерді резервтер (провизиялар) есебінен өтеген кезде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

жасалған резервтер (провизиялар) есебінен есептен шығару сомасына:

Дт 1051 "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі корреспонденттік шот"

1052 "Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар"

Кт 4955 "Клиенттерге берілген заемдар және қаржы лизингі бойынша құрылған резервтерді (провизияларды) қалпына келтіруден кірістер",  
және сонымен бір мезгілде:  
Шығыс 7130 "Шығынға жазылған борыштар".

### **§ 3. Домицильдендірілген вексельдерге ақы төлеу бойынша операцияларды есепке алу**

166-11. Вексельдерді домицильдендіру кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) домицильдендірілген вексельдер бойынша шартты талаптар мен міндеттемелер сомасына:

Дт 6180 "Вексельдер бойынша ықтимал талаптар"

Кт 6680 "Вексельдер бойынша ықтимал міндеттемелер",

және сонымен бір мезгілде, кепіл затына құқық белгілейтін құжаттардың, клиентке міндетті қайтаруға жататын кепіл туралы шарттың және басқа құжаттардың түпнұсқасының 1 (бір) теңге шартты құнына мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Кіріс 7339 "Әр түрлі құндылықтар мен құжаттар";

2) домицилианттың міндеттемелерін қамтамасыз ретінде қабылданатын ақша сомасына:

Дт 1001 "Кассадағы қолма-қол ақша"

1051 "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі корреспонденттік шот"

1052 "Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар"

2203 "Занды тұлғалардың ағымдағы шоттары"

2204 "Жеке тұлғалардың ағымдағы шоттары"

Кт 2213 "Жеке тұлғалардың міндеттемелерін қамтамасыз ету болып табылатын салым"

2223 "Занды тұлғалардың міндеттемелерін қамтамасыз ету болып табылатын салым"

2240 "Клиенттердің міндеттемелерін қамтамасыз ету (кепілсалым, кепілзат) ретінде қабылданған ақшаны сақтау шоты";

3) комиссиялық кіріс сомасына:

Дт 1001 "Кассадағы қолма-қол ақша"

Кт 4608 "Басқа да комиссиялық кірістер".

166-12. Домицилиат вексель бойынша төлем жасаған кезде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) вексель бойынша төлем сомасына:

Дт 2213 "Жеке тұлғалардың міндеттемелерін қамтамасыз ету болып табылатын салым"

2223 "Заңды тұлғалардың міндеттемелерін қамтамасыз ету болып табылатын салым"

2240 "Клиенттердің міндеттемелерін қамтамасыз ету (кепілсалым, кепілзат) ретінде қабылданған ақшаны сақтау шоты"

Кт 1001 "Кассадағы қолма-қол ақша"

1051 "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі корреспонденттік шот"

1052 "Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар"

2203 "Заңды тұлғалардың ағымдағы шоттары"

2204 "Жеке тұлғалардың ағымдағы шоттары";

2) домицилдендірілген вексель бойынша шартты талаптар мен міндеттемелер сомасына:

Дт 6680 "Вексельдер бойынша ықтимал міндеттемелер"

Кт 6180 "Вексельдер бойынша ықтимал талаптар",

және сонымен бір мезгілде:

Шығыс 7339 "Әр түрлі құндылықтар мен құжаттар".

#### **§ 4. Вексельдерді инкассоға қабылдау бойынша операцияларды есепке алу**

166-13. Вексельдерді инкассоға қабылдау кезінде кепіл затына құқық белгілейтін құжаттардың, клиентке міндетті қайтаруға жататын кепіл туралы шарттың және басқа құжаттардың түпнұсқасының 1 (бір) теңге шартты құнына мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Кіріс 7339 "Әр түрлі құндылықтар мен құжаттар".

166-14. Инкассоға қабылданған вексель бойынша төлемді алу кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

алынған төлем сомасына:

Дт 1051 "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі корреспонденттік шот"

1052 "Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар"

Кт 2203 "Заңды тұлғалардың ағымдағы шоттары"

4608 "Басқа да комиссиялық кірістер";

және сонымен бір мезгілде:

Шығыс 7339 "Әр түрлі құндылықтар мен құжаттар".

## **§ 5. Вексельдерді авалирлеу бойынша операцияларды есепке алу**

166-15. Вексельге аваль қою кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) шартты талаптар мен міндеттемелер сомасына:

Дт 6180 "Вексельдер бойынша ықтимал талаптар"

Кт 6680 "Вексельдер бойынша ықтимал міндеттемелер";

2) аваль бойынша міндеттемелерді қамтамасыз ету ретінде қабылданатын ақша сомасына:

Дт 1001 "Кассадағы қолма-қол ақша"

1051 "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі корреспонденттік шот"

1052 "Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар"

2203 "Заңды тұлғалардың ағымдағы шоттары"

2204 "Жеке тұлғалардың ағымдағы шоттары"

Кт 2213 "Жеке тұлғалардың міндеттемелерін қамтамасыз ету болып табылатын салым"

2223 "Заңды тұлғалардың міндеттемелерін қамтамасыз ету болып табылатын салым"

2240 "Клиенттердің міндеттемелерін қамтамасыз ету (кепілсалым, кепілзат) ретінде қабылданған ақшаны сақтау шоты";

3) кепіл мүлкінің құнына:

Кіріс 7250 "Қамтамасыз етуге қабылданған мүлік (кепіл)".

Сонымен бір мезгілде, кепіл затына құқық белгілейтін құжаттардың, клиентке міндетті қайтаруға жататын кепіл туралы шарттың және басқа құжаттардың түпнұсқасының 1 (бір) теңге шартты құнына мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Кіріс 7339 "Әр түрлі құндылықтар мен құжаттар".

166-16. Авалирленген вексель бойынша төлемдерді жүзеге асыру кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) шартты талаптар мен міндеттемелер сомасына:

Дт 6680 "Вексельдер бойынша ықтимал міндеттемелер"

Кт 6180 "Вексельдер бойынша ықтимал талаптар";

2) аваль бойынша міндеттемелерді қамтамасыз ету ретінде бұрын қабылданған ақша сомасына:

Дт 2213 "Жеке тұлғалардың міндеттемелерін қамтамасыз ету болып табылатын салым"

2223 "Занды тұлғалардың міндеттемелерін қамтамасыз ету болып табылатын салым"

2240 "Клиенттердің міндеттемелерін қамтамасыз ету (кепілсалым, кепілзат) ретінде қабылданған ақшаны сақтау шоты"

Кт 1001 "Кассадағы қолма-қол ақша"

1051 "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі корреспонденттік шот"

1052 "Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар"

2203 "Занды тұлғалардың ағымдағы шоттары"

2204 "Жеке тұлғалардың ағымдағы шоттары";

3) кепіл мүлкінің құнына:

Шығыс 7250 "Қамтамасыз етуге қабылданған мүлік (кепіл)".

Сонымен бір мезгілде, кепіл затына құқық белгілейтін құжаттардың, клиентке міндетті қайтаруға жататын кепіл туралы шарттың және басқа құжаттардың түпнұсқасының 1 (бір) теңге шартты құнына мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Шығыс 7339 "Әр түрлі құндылықтар мен құжаттар".

166-17. Мүлікпен қамтамасыз етілген авалирленген вексельге ақы төлеу кезінде (ақшаны қоспағанда), мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады :

1) авалирленген вексель бойынша ақы төлеу сомасына:

Дт 1861 "Кепілдіктер бойынша дебиторлар"

Кт 1001 "Кассадағы қолма-қол ақша"

1051 "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі корреспонденттік шот"

1052 "Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар";

2) авалирленген вексель бойынша банк орындаған міндеттеме сомасын өтеу кезінде:

Дт 1001 "Кассадағы қолма-қол ақша"

1051 "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі корреспонденттік шот"

1052 "Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар"

2203 "Занды тұлғалардың ағымдағы шоттары"

2204 "Жеке тұлғалардың ағымдағы шоттары"

Кт 1861 "Кепілдіктер бойынша дебиторлар",

және сонымен бір мезгілде:



Шығыс 7339 "Әр түрлі құндылықтар мен құжаттар",

кепіл мүлкінің құнына:

Шығыс 7250 "Қамтамасыз етуге қабылданған мүлік (кепіл)";

3) авалирленген вексель бойынша шартты талаптар мен міндеттемелер сомасына:

Дт 6680 "Вексельдер бойынша ықтимал міндеттемелер"

Кт 6180 "Вексельдер бойынша ықтимал талаптар".

166-18. Міндеттеме қамтамасыз етілмеген авалирленген вексельді есепке алу осы Нұсқаулықтың 12-тарауының 1-параграфында көзделген тәртіппен жүзеге асырылады.

166-19. Мүлік кепілімен (ақшаны қоспағанда) қамтамасыз етілген авалирленген вексельді есепке алу осы Нұсқаулықтың 159 - 162-тармақтарында көзделген тәртіппен жүзеге асырылады.

## **§6. Вексельдерді делдалдық тәртіппен акцептеу бойынша операцияларды есепке алу**

166-20. Вексельдерді делдалдық тәртіппен акцептеу кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) шартты талаптар мен міндеттемелер сомасына:

Дт 6180 "Вексельдер бойынша ықтимал талаптар"

Кт 6680 "Вексельдер бойынша ықтимал міндеттемелер";

2) комиссия сомасына:

Дт 1051 "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі корреспонденттік шот"

1052 "Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар"

Кт 2869 "Кепілдіктер бойынша кредиторлар".

166-21. Акцептелген вексельге ақы төлеу бойынша бастапқы танылған міндеттемені амортизациялау кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

Дт 2869 "Кепілдіктер бойынша кредиторлар"

Кт 4608 "Басқа да комиссиялық кірістер".

166-22. Акцептелген вексель бойынша төлемді жүзеге асыру кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) шартты талаптар мен міндеттемелер сомасына:

Дт 6680 "Вексельдер бойынша ықтимал міндеттемелер"

Кт 6180 "Вексельдер бойынша ықтимал талаптар";

2) амортизацияланбаған комиссиялық сыйақы сомасына:

Дт 2869 "Кепілдіктер бойынша кредиторлар"

Кт 4606 "Кепілдіктермен операциялар бойынша қызмет көрсету үшін комиссиялық кірістер".

166-23. Акцептелген вексельге ақы төлеу бойынша міндеттемелерді реттеу үшін резервтер (провизиялар) жасау кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

Дт 5465 "Шартты міндеттемелер бойынша резервке (провизияға) ақша бөлу"

Кт 2869 "Кепілдіктер бойынша кредиторлар",

сонымен бір мезгілде, банк пен вексель ұстаушы арасында вексельді ақы төлеуге қабылдау туралы мәміленің шартында банк өзінің кредиторының пайдасына төлеген соманы кредитордың қайтаруы көзделген жағдайларда оны құру кезінде жасалған резервтер (провизиялар) сомасынан аспайтын сомаға:

Дт 1861 "Кепілдіктер бойынша дебиторлар"

Кт 4958 "Шартты міндеттемелер бойынша жасалған резервтерді (провизияларды) қалпына келтіруден кірістер".

166-24. Делдалдық тәртібімен акцептелген вексель бойынша төлемді жүзеге асыру кезінде акцептелген вексель бойынша ақы төлеу сомасына мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Дт 2869 "Кепілдіктер бойынша кредиторлар"

1001 "Кассадағы қолма-қол ақша"

1051 "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі корреспонденттік шот"

Кт 1052 "Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар".

166-25. Акцептелген вексельге ақы төлеу бойынша банк орындаған міндеттеме сомасын өтеу кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

Дт 1001 "Кассадағы қолма-қол ақша"

1051 "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі корреспонденттік шот"

1052 "Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар"

Кт 1861 "Кепілдіктер бойынша дебиторлар".

Шартты талаптар мен міндеттемелер сомасына мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Дт 6680 "Вексельдер бойынша ықтимал міндеттемелер"

Кт 6180 "Вексельдер бойынша ықтимал талаптар".

2. Осы қаулы Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелген күннен бастап он төрт күн өткеннен кейін қолданысқа енгізіледі.

3. Бухгалтерлік есеп департаменті (Шалғымбаева Н.Т.):

1) Заң департаментімен (Сизова С.И.) бірлесіп осы қаулыны Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеу шараларын қабылдасын;

2) осы қаулы Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелген күннен бастап он күндік мерзімде оны Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің орталық аппаратының мүдделі бөлімшелеріне және аумақтық филиалдарына, Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігіне, "Қазақстан қаржыгерлерінің қауымдастығы" заңды тұлғалар бірлестігіне, "Қазақстан Даму Банкі" акционерлік қоғамына, "Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры" акционерлік қоғамына жіберсін.

4. Осы қаулының орындалуын бақылау Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Төрағасының орынбасары Д.Т. Ғалиеваға жүктелсін.

Ұлттық Банк

Төрағасы

Г. Марченко